

Maria Ernestam
Busters öron

Forum

Tidigare utgivning
Caipirinha med Döden 2005

Andra tryckningen
6:e–8:e tusendet

Bokförlaget Forum, Box 70321, 107 23 Stockholm
www.forum.se

Copyright © Maria Ernestam 2006
Svensk utgåva enligt avtal med Bengt Nordin Agency
Omslagsbild © Photonica / Johnér Bildbyrå
Omslagsdesign Anders Timrén
Satt hos Ljungbergs sätter i Köping
med 11,5/13 Garamond Three
Tryckt 2006 hos ScandBook i Falun
ISBN 10: 91-37-12941-4
ISBN 13: 978-91-37-12941-9

”There’s a divinity that shapes our ends,
Rough-hew them how we will,”

(Hamlet, Act V, Scene II, The Syndics of the
Cambridge University Press, edited by A.W.Verity)

”att våra öden formas av en gudom,
hur än vi själva söker yxa till dem.”

(Hamlet, Akt 5, Scen 2,
svensk översättning Britt G. Hallqvist)

"Har jag berättat om valarna för dig? Inte? Då ska jag berätta om valarna i ishavet. Hur de älskar med varandra.

Vi människor går upprätt. Vi sträcker på ryggen så mycket vi kan, och vi lyfter blicken mot den där blå himmelen vi har över oss. Så sätter vi den ena foten framför den andra, igen och igen och igen. Det är vårt sätt att ta oss fram mot det mål vi har tänkt oss, om vi nu har tänkt oss ett mål och inte bara vandrar omkring i oplanerad glädje. Egentligen spelar det ingen roll, för rörelsen är densamma. Ena foten framför den andra och i upprätt ställning. Glöm inte det.

De stora valarna i ishavet däremot, de bekämpar vågorna med sina fenor och tumlar runt i sitt stora vatten och låter det skölja dem rena från alla håll. De behöver inte sätta något framför något hela tiden utan kan med de vackraste rörelser låta stjärtfenan föra den väldiga kroppen dit de vill. När valarna rör sig för att komma framåt är det alltså inte några ynkliga fötter som kommer först, utan det stora huvudet. Valarna ligger när de tar sig fram. Det får du inte heller glömma.

När människorna älskar med varandra väljer de också att ligga ner. Då kan de titta på den kära, utforska de innersta tankarna, hitta det utsagda och förvandla det till verklighet. Människorna rör vid varandra med händerna som inte längre bidrar till rörelsen framåt men till beröringen av en annan. Är allt gott och väl kan två människor förenas i något som är större än de själva när de ligger ner för att älska. Även detta är det viktigt att du inte glömmet.

När två valar möts i kärlek ligger de inte ner. Vi människor kan se

det på flera kilometers avstånd. Två enorma varelser som reser sig upp ur vattnet, den fuktiga andningsluften som sprutar ut i en frustande byllning till lusten, kropparna som är tätt sammanpressade. Valarna i ishavet älskar stående och kan därför inte se varandra i ögonen under kärleksakten eftersom ögonen är placerade på sidorna av det droppande, väldiga huvudet och är riktade bakåt. De kan alltså inte titta upp på stjärnorna som befläcker himmelen eller utforska varandras hemligheter med blicken. Valarna kan inte heller omfamna varandra med sina fenor, men deras lidelse är stor nog för att få hundratals ton att vibrera. Hur ska vi människor, som inte ens väger ett ynka litet ton, med våra begränsade tankar kunna föreställa oss hur stor, hur omfattande, hur oändlig denna lust är, hur omfattande denna kärleksförening?

Och när valarna till sist glider ifrån varandra så sjunker de tillbaka i ishavet, uppfyllda och i underkastelse, åter i vattnet, omringade. Valarna vaknar upp till ett nytt liv genom att de går under.”

JUNI

13 juni

Jag var sju år när jag beslöt mig för att döda min mamma. Men jag hann bli sjutton innan beslutet kunde verkställas.

Och bara genom den reflektionen har jag redan skrivit ärligare än på länge, faktiskt ärligare än någonsin. Det var ett tag sedan jag skrev vykort och ännu längre sedan jag skrev brev som betydde något, och dagbok har jag aldrig skrivit. De har alltid gäckat mig, alla de där orden som snurrade runt i huvudet på mig, och tankarna som kändes så stora och originella så länge jag höll dem instängda och som sedan singlar ner och dog så fort de landade på papperet. Som om de hade hunnit vissna bara på den korta resan från inombords till utanför.

Skillnaden mellan det stora och det småttiga när jag någon sällsynt gång försökte sätta mina tankar på pränt fick mig till sist att överge pennan för allt som inte hade med fakta att göra. Smör och ägg, tomater och rädisor. Tandläkaren, glöm inte att ringa. Därför är det kanske patetiskt att börja skriva dagbok vid femtiosex års ålder, men den rätten tar jag mig. Någon mening var det väl med att jag fick den, och det var dessutom Anna-Clara som gav mig den. Det förpliktigar, även om det också är länge sedan jag kände mig pliktskyldig. Det upphörde jag faktiskt med långt innan jag slutade skriva brev. Men jag kommer från ämnet.

Jag fick alltså dagboken i födelsedagspresent av Anna-Clara. Mitt yngsta barnbarn, och mitt svåraste dessutom. Det är därför

jag tycker om henne. För att hon anses svår. Medan hennes äldre bror och syster, Per och Mari, båda är glada och öppna barn med troskyldiga själar och godhet i blicken är Anna-Clara inbunden, mörk och vass i sinnet. Det är sällan hon öppnar munnen, och om hon gör det är det mest för att be om något. Kan jag få brödet? Kan jag få saften? Kan jag få gå in och läsa?

Så länge jag kan minnas har Anna-Clara frågat mig om hon får gå in och läsa. Och när jag nickar som jag alltid har gjort så går hon in i mitt sovrum, där nattduksbordet är fullt med böcker och gamla tidningar. Medan vi andra fortsätter att umgås med te och smörgås eller middag med vin så sitter hon där inne och läser med en konsekvens och en intensitet som jag beundrar. Jag säger inte till henne att jag beundrar hennes läsning eftersom jag tycker att det låter nedlåtande. Men hon vet att mitt ja i grund och botten också innebär ett gillande. Det är därför jag tycker om Anna-Clara. Hon har aldrig behövt orden för att vara den hon är.

Även under dagens firande satt hon i sovrummet och läste mest hela tiden. Hon klättrade upp i min säng, tog en kudde som stöd bakom ryggen, virade min gula pläd kring benen och ställde tårtbiten och saften på nattduksbordet medan hon metodiskt gick igenom den ena tidningen efter den andra, morgontidningarnas polerade krigsrunicer och kvällstidningarnas mordutredningar och kändisgodis. Hur gammal är hon nu? Åtta, snart nio? Säkert är hennes avancerade läsning värd att berömma, och det är också den som dras fram eftersom ingenting annat finns att säga. "Per gjorde tre mål på fotbollsmatchen i fredags, Mari spelade flöjt på skolavslutningen, Nu grönskar det, och Anna-Clara... det är helt fantastiskt vad hon läser. Det kommer inte att dröja länge innan hon har tagit sig igenom alla böcker hemma och börjar utforska biblioteket, hylla för hylla. Det blir nog så hon gör. Tar hylla efter hylla, bok efter bok, mening efter mening, ord efter ord. Ja, hon läser så mycket, Anna-Clara." Och därefter tystnad.

Min femtiosexårsdag firades utan överraskningar. Vid tvåtioden vällde de in allihop, släkt och grannar och avlägset bekanta, och sjöng "Ja må hon leva" medan de kämpade för att komma inomhus och därmed undkomma de snärtande regnbyar som hade jagat dem till oss och redan saboterat skor och frisyrier. Sven tog emot dem med bullrande gästfrihet och hade snart armarna fulla av regnrockar och paraplyer som jag tror att han kastade i en osorterad hög i en garderob när ingen såg på. Med sin professionella och väl doserade gästfrihet hade han snart fått in alla i vardagsrummet, dit han hade burit in vad huset förmår av stolar och bord så att olika sittgrupper formade små öar för gästerna att stranda på. Susanne, min äldsta, började beskäftigt med att placera ut gästerna som sedan omedelbart flyttade på sig när hon vände ryggen till eftersom det är farligt att småprata med folk som inte har samma intressen eller värderingar som man själv.

Eric däremot, min yngsta, smög försiktigt omkring bland borden innan han till sist slog sig ner i en brun och nött skinnfätölj från vilken han kunde iakta allt och alla. Hans min var outgrundlig på gränsen till överlägsen, också när han liksom jag såg att Isa, flickvännen, försvann in i köket för att norpa åt sig en godbit i förväg. Allt var med andra ord som vanligt, och något annat hade jag heller inte förväntat mig. Vid femtiosex års ålder krävs det mycket för att bli förvånad, och jag minns inte när jag blev det sist. Med åren blir det mesta förutsägbart. Smakerna plattas ut och synintrycken grumlas. Det är bara dofterna som består.

Sven hade köpt småkakor och bullar, och prinsesstårta som jag egentligen inte gillar så där speciellt men som duger om den är riktigt färsk. Det var den här, och mina gäster verkade ta för sig utan hämningar. Gudrun och Sixten hade säkert hoppat över lunchen som vanligt för att tjäna ordentligt på evenemanget, och jag noterade hur Gudrun tog åtminstone tre portioner av tårtan medan hon berättade att klänningen hon hade på sig var

självsydd av tyg som tidigare tjänat som överkast på äldreboendet där hon ibland arbetar extra.

”Jo, det har varit mycket gammelpiss i den här”, hörde jag hur hon förtjust sa till Sven medan hon nöp i klänningstyget. Grädden tjocknade omedelbart i halsen på mig, men jag lyckades svälja ner min tugga och skölja rent med te utan att få några uppstötningar. Gudrun är jag vän med sedan barnsben och hon är lojal, vilket hjälper mig att ha överseende inte bara med hennes kläder utan också med den aptit som med åren fått henne att svälla till smaklöshet, likt muffins på moderna caféer.

Sven sprang outröttligt omkring och fyllde på dricka, serverade kakor och bar ut smutsigt porslin i köket. Susanne hjälpte också till samtidigt som hon förklarade för gästerna att mamma för några år sedan hade lagat alltihop själv en sådan här dag, men att hon nu har slutat baka helt och hållet. Jag motstod frestelsen att säga något skarpt och påpekade i stället att det i dag finns så mycket gott att köpa att det är fullständigt onödigt att stå och greja och slaska ner köket. Att ungdomarna som kommer och knackar på dörren och säljer kakor för sina resor gör ett bra arbete som förtjänar mitt personliga stöd och att ingenting varar för evigt.

Jag sa inte att smöret som klistrar ihop fingrarna och äggen som rinner efter handlederna med åren har börjat fylla mig med sådant äckel att jag många gånger får ta ett djupt andetag innan jag beträder köket. Det är som om all mat jag lagat och ätit under åren har lagrats i min kropp så att alla depåer nu är fyllda. ”Du måste äta mer, mamma”, brukar Susanne säga och skaka på huvudet när hon ser hur jag med åren blir allt magrare. ”Sköt du ditt”, är det enda hon får till svar. Så länge jag är frisk äter jag det jag tycker att jag behöver.

Vårt hus är möblerat i en allmogestil som har hunnit i fatt tiden och nu kan betraktas som riktigt modern. På de ljusa trägolven ligger glada mattor, möblerna är antingen restaurerade med färg eller avlutade till avhållsamhet, och på utdragssoffan

ligger mjuka filtar och kuddar som är till för att användas, inte för att tittas på. Riktigt förtjust är jag i vår varsamt räddade chif-fonjé i gyllenbrunt trä med rader av små lådor och en skiva att fälla fram vid behov. Det var på denna skiva som Sven ställde upp alla presenterna och blombuketterna, de flesta plockade i hast i den egna trädgården och hopbundna med blågula band för en festlig prägel. En och annan vinflaska skymtade jag också, och jag kan bara hoppas att någon av dem är av acceptabel kvalitet.

Det är ingen hemlighet att jag tar mig ett glas lite för ofta och lite för gärna när jag i stället borde äta något. Men även här får åldern ta ut sin rätt. Jag har blivit femtiosex år på mitt sätt att leva och det är mer än många högljudda hälsofanatiker har blivit. Förkortar jag sedan mitt liv med ett eller två år genom att ta ett glas vin i stället för att äta något som ger mig kväljningar så är det min ensak och ingenting som bör uppröra någon. Jag märker att det låter som ett försvar när jag läser det jag just skrev, vilket förstås visar att ämnet är laddat. Visst vet jag vad jag bör och inte bör. Men i min ålder får förnuftet lämna plats för känslan lite oftare än hos de unga. Och förnuftets mening är ibland så diskutabel.

Mina presenter var varken särskilt originella eller särskilt genomtänkta, men det hade jag heller inte förväntat mig. Vad ska man ge en femtiosex år gammal kvinna som hon verkligen behöver och inte kan skaffa själv? Per och Mari hade ritat teckningar, riktigt vackra faktiskt, och Mari hade till och med köpt en tvål som jag inte kommer att tvätta mig med men kanske lukta på ibland. Anna-Clara däremot kom med ett paket inslaget i rosa papper. När jag drog ut dagboken som pryddes av en katt som satt i en rosenbuske och luktade på en blomma var det med lätt darrande fingrar. Hon vet. Jag tittade upp och såg att hon såg på mig med de där gröna ögonen som är så lika mina egna.

”Tack, Anna-Clara. En dagbok. Den är mycket fin. Hur kom du på den idén?”

Jag förväntade mig inget svar men fick ett i alla fall.

”Den har du önskat dig länge. Kan jag få gå in och läsa?”

Jag nickade, och hon försvann och lämnade mig att bläddra i boken där det enda remarkabla var sidornas tomhet. De skulle kräva sina vittnesmål och sina offer, jag visste det på en gång. I bakgrunden hörde jag hur Susanne ropade tvärs över rummet att det var Anna-Claras helt egna idé och att de hade fått jaga runt ganska länge för att hitta en bok med rosor på och att jag fick göra vad jag ville med den, använda den som kladdhäfte eller vad som helst. Kommentaren lämnade jag därhän medan jag försiktigt lade boken bland de andra presenterna. Det var en ärlig gåva och skulle behandlas som en sådan.

Firandets höjdpunkt stod onekligen Iréne Sörenson för. Hon hade fått skjuts hit av Fredrikssons och såg mycket yngre ut än sina knappt åttio år, vilket hon alltid gör när det är fest och hon får vara med utan att betala. I dag hade hon på sig en tröja i glittrande turkos som hon vet passar henne och som hon kombinerat med en mörkblå kjol, halsband i guld och örhängen som tog upp det blågröna. Hon var alltså betydligt elegantare än många av de yngre, kvinnliga gästerna, och mitt i tårtan började hon plötsligt berätta om att hennes man nummer två alltid tog henne på bröstet innan han serverade henne kaffe.

De flesta skrattade rakt fram åt den ekivoka historien, även om en del av kvinnorna lät skrattet komma ut på sidan i en fnysning. Någon sa halvhögt att det är lustigt hur en del människor tycker om att berätta saker som de flesta skulle vilja hålla för sig själva, som de tycker är ”privata”, som hon betonade. Iréne Sörenson kacklade bara menande åt det privata och konstaterade: ”Det där var skönt, nu har man fått skratta lite i dag.”

Gästerna började troppa av efter två timmar ungefär, en del lite röda om kinderna eftersom Sven hade slagit på stort och plockat fram både konjak och portvin för den som ville ha. Till sist var det bara familjen kvar som begrundade resterna, tog den där extra koppen i lugn och ro och den där kakan som nu sma-

kade särskilt gott. Jag lockade ut Eric och Isa från köket, och till sist kom de och tog för sig av de bästa resterna innan de satte sig i soffan och började kela med varandra utan att bry sig ett dugg om oss. Per och Mari hade tagit fram vårt gamla Monopol och snart blivit besatta av köpandet och säljandet av gator. Per hade tydligen på ett tidigt stadium tagit ledningen med flera hotell och skröt med att han tänkte ruinera sin syster på personlig rekordtid.

Susanne berättade att det som vanligt var ovanligt mycket att göra på arbetet och att den advokatbyrå hon skänker större delen av sitt liv nu tänkte skicka iväg henne på en tjänsteresa till Rio de Janeiro av alla ställen. Tyvärr skulle hon inte kunna lägga på några extra dagar på slutet för att se något av staden eller landet, eftersom Jens, barnens pappa, inte var beredd att ta barnen längre än absolut nödvändigt.

Det sista sa hon med en röst så färgad av indignation att den nådde ända fram till Mari, som hukade under bördan. Jag frågade omedelbart Sven om han ville ha mer att dricka för att skona barnen, som är tillräckligt märkta ändå av den skilsmässa som verkar ha pågått i all oändlighet.

De gick till sist, efter att Susanne hade fått övertala Anna-Clara i en kvart att lägga ifrån sig tidningen hon höll på med, en konflikt som löstes genom att jag lät henne ta den med sig. Djupt försjunken i sitt läsande försvann hon ut i den kyliga kvällsluften som den sista i familjeskaran innan Sven kunde stänga dörren, vända sig om mot mig och säga det obligatoriska: "Det var väl lyckat?"

Nu ligger han och sover, trött och belåten med sitt verk. Vi samlade i alla fall släkt och vänner, vi firade, och det var jag som gjorde det. Själv sitter jag vid chiffonjén och skriver. Klockan är två på natten eller kanske morgonen, jag har skjutit undan presenterna och flyttat på en del blombuketter och har nu tillräckligt med plats för dagboken och mina osorterade tankar. Utanför viner vinden så som den kan göra en junidag när sommaren

ännu inte har fått fäste och mörkret utanför inte är något mörker, bara en aning. Den trettonde juni fyller jag år, så även i år, men aldrig har jag kunnat räkna med att ha vackert väder på min födelsedag. Det regnade det här året också.

14 juni

Så sitter jag då här vid chiffonjén igen. Klockan börjar närma sig halv tre på natten eller morgonen, men sömnen har övergivit mig och faktiskt tröttheten också. Det är som om möjligheten att äntligen få öppna sig och skriva har blivit ett behov på bara ett dygn. Ett barns present, rosor på en dagbok, det skulle alltså bli det som öppnade slussen. Livet kan verkligen inte bli märkligare än det redan är.

Svens snarkningar hörs ända ut hit och jag kan inte låta bli att småle. Där inne i sovrummet, bara några meter bort, ligger en man som jag har levt ihop med i en evighet känns det som, och ändå väcker hans närvaro i mitt sovrum inga tankar på mötande kroppar, på varm lust eller förlorad kontroll. Han kramar om mig, kysser mig god natt och smeker min arm då och då, men det känns inte annorlunda än när vinden värmer mig på ryggen eller havet svalkar kroppen när den är svettig och rödflammig. Vad finns kvar av de fysiska minnena? Nog borde jag väl komma ihåg hur det var att älska? Visst gör jag det, men när saker och ting börjar göra för ont har jag tvingat mig att inte minnas på vilket sätt en annans händer vandrade över min kropp och hur jag svarade på beröringen. Jag vet hur jag kände och minns intensiteten i känslorna, men jag behärskar mig för att inte låta minnena ta över, så som jag behärskar mig för att inte klia sönder de värsta myggbetten.

Vi vaknade sent i morse och småpratade en stund innan Sven

gick upp och satte på tevattnen. Jag låg kvar och läste och blev därför bokstavligen tagen på sängen när han kom in med en bricka med te och smörgås på, och en av buketterna från i går som redan hade börjat sloka en aning. En bit av prinsessstårten fick jag också, men jag kunde se att fluffigheten redan ersatts av en kompakt och smörig konsistens. Förruttelse går fort, hann jag tänka, och vem vet det bättre än jag? Sven kom tillbaka med en bricka till sig själv också, och så satt vi där i våra sängar och åt frukost och småpratade.

Jag tittade på honom ibland och såg en man som åldrats väl och som har mycket vitt hår på huvudet, en hel del muskler kvar och ett barnsligt stänk i ögonen som överlevt allt. Han kommenterade något, jag skrattade till och tänkte att det är sådana stunder som är kittet i ett långt liv tillsammans. Inte de stora festerna, inte de svettiga nätterna, inte ens de avgörande grälen, utan småpratet kring en kopp te, en gemensam lösning på ett gemensamt problem, ett stillsamt meningsutbyte kring något som varit, tid för tystnad kring ett tätt ljus. Nu pratade vi lite om gårdagen och gästerna och barnen, om Anna-Clara förstås och hennes tigande och om Susanne, hur spänd hon verkar vara, hur oåtkomlig, hon som en gång var den som var mest spontan av oss alla.

”Minns du hur jag körde fram och tillbaka framför sjukhuset för att bilen skulle vara varm när vi hämtade henne?” sa Sven. Och visst mindes jag.

Susanne. Glad redan när jag födde henne. En födsel då änglarna måste ha sjungit, eftersom hela sjukhussalen var fylld med skratt som till sist överröstade mina smärtskrik. Två barnmorskor fanns på plats, ett himmelskt misstag med schemat gav oss dubbel besättning, och de stod på var sida om sängen och höll mig i armarna medan tårarna rann över Svens kinder ända tills hon kom, den där burriga, krulliga ungen med mörkt hår och ögon i ljus choklad som skrek med en urkraft som kunde ha behärskat hela universum. Den glada Susanne, den sjungande Su-

sanne, hon som gled genom livet som om hon red på vindarna, hon som vände på allt och tvingade det svarta att dela med sig till det vita. Hon som en vecka gammal låg och kvittrade i vår gamla begagnade Volkswagen när vi i triumf körde hem med henne från sjukhuset en otäckt kall och regnig julidag.

Var är hon, och varifrån kom den hårda, hon som verkar ha galoscher kring känslorna och som svarar artigt på frågor utan att någonsin tala om hur det egentligen är? Som svarar ord och ingenting när vi undrar hur barnen mår. Barnen, som inte kan förstå att en ny kvinna kan bli ett substitut för en hel familj.

Stormarna river fortfarande i träden och sommarvärmen är långt borta. Vore det inte för ljuset kunde det lika gärna vara oktober eller november. Regnet har vräkt ner hela dagen och förvandlat gräsmattan till en sörjig, grön massa. Mina rosenbuskar står sig dock, där är rötterna så kraftiga och myllan så näringsrik att ingenting kan få dem att ge upp. I dag faller det kronblad, kanske också i morgon, men det kommer nya hela tiden. Jag vet.

Jag satte på mig regnställ och gummistövlar för att gå min vanliga runda efter frukosten och gick som alltid och tittade till buskarna, hälsade på dem och insöp doften av honung från nyponrosorna som redan står i full blom. Det är min morgonandakt, och ingenting kan hindra mig från att se att de mår bra. Hela ansiktet blev blött när jag lade kinden mot en Peaceros i knopp som lyste i gult och rosa och dröp av regnvatten. Jag kände hur kinden rispades upp av en kraftig tagg, men det gjorde mig ingenting. Min hud är ganska fulltecknad, och en rispa gör varken till eller från för den skönhet som det är tveksamt om jag fortfarande äger. Blodet på kinden flöt bort med regnvattnet, och den stingande smärtan följde mig under rundan som en påminnelse om vad som varit och alltid kommer att vara. Mina rosor klöser, men risken att bli riven är förutsägbar, och därför går jag nära.

Ensam kämpade jag mig ner mot havet utan att träffa en

människa på vägen. Ingen annan skulle väl komma på tanken att gå ut i detta gudsförgättna väder. Nere vid havet piskade vattnet vågtopparna till vitt skum medan ett blåaktigt ljus ibland bröt igenom och gav klipporna möjlighet att hämta andan. Minnesstenen avtecknade sig mot den gråspräckliga himmelen, som en tribut till Sveriges första baptister som lät döpa sig här i Frillesås, kanske i ett väder som detta. Vid horisonten avtecknade sig öarna, dit jag numera kommer alltför sällan eftersom Sven inte längre har någon större lust att åka ut med båten. Jag kan visserligen köra den själv men känner mig allt osäkrare när det gäller att gå i land. Min onda rygg gör att benen inte längre svingar sig lika smidigt som förr över båtens kant, och de hala klipporna ger dåligt fäste samtidigt som jag föraktar de få sandstränderna för deras lättillgänglighet och inställsamma finkornighet.

Det är stenarna som lockar, klipporna som smeker huden när det är varmt och ger foten fäste i varje vinkel, klippblocken med sina skiftningar och brott, de mjuka och de kantiga, vikarna däremellan. Eric har aldrig känt samma längtan till havet och undviker därför båt färder om han kan det, men Susanne brukar vara barmhärtig och följa med mig ut. Dessa stunder är högtidsstunder som jag lever på länge. En termos, några koppar, måsarnas skriande, kanske en solnedgång. Är det någonstans jag hittar den ursprungliga Susanne så är det där. Jag hittar i alla fall mig själv.

Nu får jag gå på stranden i stället och titta på siluetterna och längta. Förr hände det inte så sällan att vi tog oss ända bort till Nidingarna, Sven och jag, för att fiska. Vi brukade få ganska gott om krabbor när det ville sig väl, och så kunde vi bjuda in grannarna på nyfångat och därmed ganska enkelt få ihop till en trevlig fest. I hamnen ligger vår gamla fiskebåt, som tar sig fram även i hård vind för den som vill gå längre ut. Vi lade i den i maj och såg till att bottenmåla ordentligt innan, men hon ser övergiven och oanvänd ut.

Trots att det var fullständigt onödigt klev jag i och började

ösa tills vattennivån sjunkit åtminstone något. Jag visste att det bara skulle vara någon timme men kände att båten måste veta att jag fortfarande finns. Det vi har upplevt tillsammans är en hemlighet mellan oss, och den sortens utflykter i mörka och förbjudna syften svetsar samman.

Fortfarande ensam stretade jag mig tillbaka mot huset, förbi campingplatsen där sommarens första gäster förmodligen redan förbannar att de valt att semestra just här och just nu. Minneskyrkan lite längre upp verkade övergiven så som minnen ofta kan vara. Ingen sökte frälsning eller syndernas förlåtelse så här mitt i veckan och det kan man kanske inte heller begära. Det är klenk nog på söndagarna med viljan att minnas eller att begrunda sina tillkortakommanden. Kanske är bänkarna för bekväma. De borde hålla sig till de där nittio graderna, den räta vinkel där synden har som lättast att göra sig påmind i ryggen. Själv söker jag varken frälsning eller förlåtelse eftersom det är tveksamt vem som skulle förlåta mig eller om jag över huvud taget kan bli förlåten.

Pensionatet bredvid kyrkan är inte längre pensionat utan ett daghem. Det var länge sedan äldre och ärbara par sökte sig till pensionatets stillsamma leverne med ordnade måltider, parasoll mot solen och prydliga promenader varvade med kyrkobesök. De pensionärer som kan åker söderut för att spela golf tills kroppen sviktar, och när den gör det är det bara att aktivera avfallskvarnen, för någon äldreomsorg var det länge sedan vi hade i det här landet. Det har jag förstått på drabbade vänner och läst om i otaliga trötta insändare i tidningen.

Jag bara hoppas att jag ska ha tillräckligt med krafter när det är dags, så att jag kan ta mig ut till öarna och hoppa från klipporna för att aldrig mer dyka upp. Helst skulle jag vilja kasta mig ner från de brantaste klipporna på Nordsten, eftersom det vore det finaste stället att dö på. Men så kan jag inte låta bli att tänka på alla som kommer att bada där och få sitt dopp påverkat av vetskapen att här tog den där tanten livet av sig, och kunde

hon inte ha varit hänsynsfull nog att slänga sig framför tåget i stället, nu när de rusar förbi så snabbt. Men jag kommer aldrig glömma den andra som slängde sig framför ett skenande tåg, och jag vill inte upprepa. Hellre låter jag havet sluka mig, även om jag inte kommer att bli ensam om det heller.

Tankarna är svarta i dag. Kanske är de förresten alltid lika svarta, jag märker bara svärtan mer nu när jag ser dem nedskrivna med min mammas handstil, den som också är min. Kanske påverkas jag också av att det fortfarande regnar lika mycket som när jag kom hem från promenaden, dyblöt ända in på underkläder. Sven var vänlig nog att göra en brasa, vilket i och för sig är lätt gjort eftersom det alltid finns ved att tillgå. Vedhuggningen har varit mitt arbete sedan jag var lillflicka och jag gör det gärna, lägger upp trästyckena på huggkubben, svingar yxan och träffar mitt i stycket så att det klyvs och doften av färskt trä fyller luften. Det är meditation att svinga yxan, känna hur eggen kämpar sig igenom träet, hur flisorna yr och hur stycket splittras i två perfekta halvor. En ond och en god, brukar jag tänka eftersom den ena halvan alltid blir lite bättre än den andra men behövde den sämre halvan för att skapa enhet en gång.

Vi tog oss igenom dagen och kvällen i brasans sken, och huset och jag blev långsamt varma och torra. På spiselkransen stod som alltid marmorstatyn av jungfru Maria och övervakade, och i brasans sken väcktes hon till skenbart liv. Elden gav henne svepande rörelser och lockade henne till dans innan hon välsignade mig som hon brukar. Hon är en halv meter hög, och när jag vid tretton års ålder fick henne av farmor och farfar var hon inkarnationen av skönhet. Fortfarande känner jag mig trygg med henne, men inte ens hon kunde fördriva känslan av att det kommer att bli en mörk sommar. Spader Kung står bakom mig och kikar över axeln mer pockande än på många år, och jag känner hans andedräkt i nacken och örat. Jag är tvungen att skriva. Valet är för länge sedan taget ifrån mig, och jag har aldrig glömt att valarna vaknar till nytt liv genom att de går under.